

DURF TE FALEN

De Britse ELIZABETH DAY, brein achter de grappige, inhoudelijke en met wijze levenslessen gevulde podcast HOW TO FAIL, heeft een boek geschreven over haar bevindingen: 'In plaats van mislukkingen te zien als een ramp, kijk ik er liever naar als een manier om iets te leren.'

interview SARA MADOU



Er bestaan van die mensen bij wie je binnen vijf minuten het idee hebt dat je ze al jaren kent. Elizabeth Day is zo iemand. Een paar minuten nadat ik haar heb ontmoet, zitten we foto's van onze dikke rode katten te vergelijken. De hare heet Huxley, en neemt sinds kort haar Instagrampagina over. Ze is lyrisch over de kattentatoeage die ondergetekende heeft en neemt er zelfs een foto van, die later op dezelfde Instagrampagina verschijnt (*'I just had to share this tattoo from a journalist I met today, because helloooooo, it's a tattoo from a cat!'*). Day is een indrukwekkende verschijning – lang, met een aanstekelijke glimlach en dat immer onweerstaanbare Britse accent – maar desondanks volledig benaderbaar. Het is meteen heel goed voor te stellen waarom zo veel mensen inmiddels hun ziel en zaligheid aan haar hebben blootgelegd. Je wil dingen met haar delen.

Bemoeizuchtige vragen

Eigenlijk is het best ironisch. Je grootste succes tot nu toe zijn een podcast en een boek over hoe je moet mislukken. 'Ja, gek hè? Dat mensen zo enthousiast zijn over mijn eerste non-fictieboek, waarin ik mezelf heel kwetsbaar opstel, voelt een beetje alsof ik met al mijn tekortkomingen zelf eindelijk geaccepteerd word. Ik wil niet aan *humble bragging* doen, maar het is gewoon zo dat falen ons allemaal overkomt. Ongeacht wie we zijn, waar we vandaan

komen en hoeveel succes we hebben. Truman Capote zei dat ooit mooi: *"Failure is the condiment that gives success it's flavor."*

Denk je dat succes niet mogelijk is zonder falen, of smaakt het alleen beter? 'Het is wel mogelijk, maar volgens mij kun je succes nooit écht waarderen als je niet ook de keerzijde hebt meegemaakt. Iedereen heeft natuurlijk een andere visie op wat succes is. Voor mezelf is het dat ik me volledig mezelf voel. Of het nou op werkgebied of privé is, als ik een boek schrijf of een voordracht hou, met vrienden ben of naar de bioscoop ga in mijn eentje: zolang ik me maar gelukkig voel met wie ik ben. Ik denk niet dat je jezelf volledig kunt leren kennen zonder ook gefaald te hebben in het leven.'

Wat maakt dit onderwerp voor jou zo interessant dat je er al jaren mee bezig bent? 'Mislukking is zo'n individueel iets. Ik ben ontzettend nieuwsgierig en met dit format kan ik mijn bemoeizuchtige vragen stellen aan allerlei mensen. Héérlijk. Daar krijg ik nooit genoeg van. Bovendien: de mislukkingen zelf, de keuzes die eraan voorafgingen en de gevolgen ervan zijn bij ieder verhaal weer anders. Ik steek van ieder interview zelf ook iets op.'

Zie je ook verschillen tussen hoe mannen en vrouwen ermee omgaan? 'In het begin van de podcast had ik veel moeite met het strikken van mannelijke interviewkandidaten. Die dachten niet

genoeg mislukkingen in hun leven te hebben gehad om over te kunnen praten. Dat hoor ik een vrouw nooit zeggen. Als witte, hogeropgeleide man leef je in een wereld die gemaakt is naar jouw evenbeeld. Kom je dan een obstakel tegen, dan voelt dat meer als een kleine hobbel op je onvermijdelijke pad naar succes. Maar als je een vrouw bent, of een andersoortige minderheid, dan kan het voelen alsof de wereld iets tegen je heeft en jij een mislukking bent. Soms ben ik best jaloers op die positievere inborst van veel mannen. Maar er lijkt een omslag gaande. Ook zij durven zich steeds vaker kwetsbaar op te stellen.'

Public shaming

Je lijkt precies in een movement te vallen. Boeken die aanmoedigen overal 'Fuck it' tegen te roepen, avonden waarop mensen op het podium hun grootste persoonlijke drama's onthullen. Waarom denk je dat de tijd hier nu rijp voor is? 'Ik denk dat het gelinkt is aan social media, zoals het stijgende aantal gevallen van public shaming. We willen perfecte levens laten zien op Instagram, maar weten tegelijkertijd: als je één misstap maakt, kan die viral gaan en je leven verpesten. Er is geen ruimte meer om te experimenteren, fouten te maken. Dat voelt benauwend. Een uitlaatklep kan dan heel bevrijdend zijn.'

Was er een specifiek moment dat jou het zetje gaf om hiermee te beginnen? 'Mijn thirties waren een heel bewogen decennium. Ik trouwde, scheidde, probeerde tevergeefs kinderen te krijgen. Op mijn werk ging het goed, maar *behind the scenes* implodeerde alles. Toen ik een nieuwe relatie kreeg, dacht ik: nu heb ik het leven door. Maar hij dumpte me, eind 2017. Een heel donkere periode in mijn leven. Ik ging terugkijken en realiseerde me: alle nare dingen die me tot dan toe waren overkomen, had ik overleefd. Ze hadden me zelfs sterker gemaakt. Ik luisterde veel naar podcasts, zoals *Where Should We Begin?* van Esther Perel, en dacht: misschien hebben anderen er wel iets aan als we die strubbelingen gaan delen met elkaar.'

Best raar dat we een relatie zien als mislukt als er een einde aan komt. Je zou het ook kunnen zien als iets succesvol, voor een bepaalde periode. 'Daar ben ik het helemaal mee eens, maar voor mij is het lastig om een break-up niet persoonlijk op te vatten. Ik geloof dat iedereen met een reden in je leven terecht komt, dat je dingen van elkaar kunt leren, en ze daarna soms ook weer uit je leven verdwijnen. Die ene ex gaf me het idee voor de podcast, ik zou hem zelfs onwijs dankbaar moeten zijn. Maar toch: dat wéten

is iets anders dan het ook echt voelen. En mijn scheiding brak mijn hele toekomst weer open. Dat was doodeng, maar óók een blank canvas vol spannende mogelijkheden. Ik kon doen wat ik wilde, niet wat andere mensen of de maatschappij vonden dat ik moest doen.'

En, wat was het eerste wat je deed? 'Ik nam tatoeages! Ik heb een witte cirkel op mijn pols, die na een onsuccesvolle ivf-poging symboliseert dat het leven altijd blijft doorgaan. En een pijl in mijn zij, als een herinnering dat je naar achteren moet bewegen om naar voren te kunnen gaan. Die heb ik genomen exact een jaar na mijn miskraam, toen ik drie maanden in mijn eentje in Los Angeles zat. Het voelde als een manier om mijn lichaam weer te gaan waarderen, voor hoe het eruitzag en functioneerde.'

Je schrijft in het boek over hoe het voor je was om op te groeien in Noord-Ierland, waar je er als Engelse nooit echt bijhoorde. Hoeveel invloed heeft dat gehad op je verdere leven? 'Ontzettend veel. Er werd over allerlei zaken gezwegen. Welke religie je had, op welke

partij je stemde. Dat veroorzaakte bij mij een enorme nieuwsgierigheid. Geheimen komen niet voor niks vaak terug in mijn romans. En ik viel ontzettend op vanwege mijn accent. Dat maakte me niet alleen anders, maar ook 'gevaarlijk', omdat Engeland toentertijd de politieke vijand was. Als reactie raakte ik onzeker over mijn stem en durfde ik mezelf niet meer te laten zien of horen. In plaats daarvan ging ik luisteren.

'SOMS BEN IK BEST JALOERS OP DE POSITIEVERE INBORST VAN VEEL MANNEN'

Als een journalist. Toen ik voor het eerst mijn naam zwart op wit onder een artikel zag staan voelde het alsof ik vanaf dat moment eindelijk écht gezien mocht worden.'

Faal je zelf nog weleens? 'Het voelt soms nog steeds als falen dat ik geen kinderen kon krijgen. Ik weet dat het onterecht is en heb er meestal vrede mee, maar af en toe maakt het me ontzettend verdrietig. En vroeger was ik een enorme perfectionist, dacht dat het leven een race was. Niet heel gezond. Het doel daarvan is om als eerste te eindigen, en dat is niet bepaald wat je van het leven wil. Dus als ik daarmee worstel, probeer ik mezelf er actief aan te herinneren dat er genoeg ruimte is voor iedereen om te presteren. Zeker als het gaat om andere vrouwen. Soms baal ik er wel van dat ik bepaalde lessen niet eerder geleerd heb. Het leek soms wel alsof het universum dezelfde les maar op me af blééf sturen. Maar je bent nooit klaar met leren op dit vlak. Behalve als het gaat om tennis. Daar goed in zijn heb ik, na jarenlang proberen, officieel opgegeven.' ❖

ELIZABETH IN HET KORT

Elizabeth Day (41) is journalist (onder andere voor *The Observer*) en auteur. Ze werd geboren in Engeland, groeide op in Noord-Ierland en woont in Londen. Na een aantal romans, waarvan *Het Feest* de bekendst is, begon ze met de podcast *How to Fail*. Sinds de eerste aflevering in 2018, met meteen een geweldige gast: Phoebe Waller-Bridge, is dit een enorm succes. Inmiddels hebben zo'n zestig gasten *and counting* aan Elizabeth Day verteld over hun grootste faalmomenten, blunders en mislukkingen, plus wat ze daarvan geleerd hebben. Dit heeft ze, gecombineerd met haar eigen veelbewogen levensverhaal, nu verwerkt in het boek *Durf te falen* (€ 20,99, Ambo Anthos).